

ЗМІСТ

Передмова	11
-----------------	----

ЗАГАЛЬНА ЧАСТИНА

Модуль 1. Загальні положення аграрного права	13
Розділ 1. Історія виникнення та розвиток аграрного законодавства в Україні	13
§ 1. Аграрне законодавство середини ХІХ — першої чверті ХХ ст.	13
§ 2. Аграрне законодавство доби української революції (1917—1921 рр.)	18
§ 3. Виникнення та становлення українського радянського аграрного законодавства	28
<i>Контрольні запитання та завдання для самоперевірки</i>	<i>41</i>
Розділ 2. Аграрне право як самостійна галузь права України	43
§ 1. Поняття аграрного права як галузі права, науки та навчальної дисципліни	43
§ 2. Предмет аграрного права	48
§ 3. Характеристика методів аграрного права	54
§ 4. Принципи аграрного права	55
§ 5. Система аграрного права	62
§ 6. Поняття, види і зміст аграрних правовідносин	63
<i>Контрольні запитання та завдання для самоперевірки</i>	<i>65</i>
Розділ 3. Джерела аграрного права	66
§ 1. Загальна характеристика джерел аграрного права	66
§ 2. Конституція України — правова основа джерел аграрного права	71
§ 3. Аграрні закони України	72
§ 4. Підзаконні нормативно-правові акти в системі джерел аграрного права <i>Контрольні запитання та завдання для самоперевірки</i>	73 <i>78</i>
Розділ 4. Загальна характеристика суб'єктів аграрного права	79
§ 1. Характеристика учасників сільськогосподарського виробництва як суб'єктів аграрного права	79
§ 2. Поняття «сільськогосподарський товаровиробник» і «сільськогосподарське підприємство»	87
§ 3. Загальні засади створення і державної реєстрації сільськогосподарських товаровиробників	91

§ 4. Характеристика установчих документів сільськогосподарських підприємств	93
§ 5. Особливості припинення сільськогосподарських підприємств	95
<i>Контрольні запитання та завдання для самоперевірки</i>	102
Модуль 2. Правові засади реформування земельних та майнових відносин	103
Розділ 5. Порядок і умови приватизації майна державних підприємств у АПК	103
§ 1. Загальні засади правового регулювання приватизації у аграрному секторі економіки	103
§ 2. Приватизація майна радгоспів та інших державних сільськогосподарських підприємств	107
§ 3. Приватизація майна несільськогосподарських підприємств	113
§ 4. Особливості приватизації в окремих галузях АПК	116
<i>Контрольні запитання та завдання для самоперевірки</i>	119
Розділ 6. Правове регулювання паювання земель в аграрному секторі економіки	121
§ 1. Етапи реформування земельних відносин у сільськогосподарських підприємствах та організаціях	121
§ 2. Поняття земельної частки (паю). Право земельної частки (паю)	124
§ 3. Правове регулювання договорів оренди земельної частки (паю)	128
§ 4. Порядок виділення на місцевості земельної ділянки власнику земельної частки (паю)	131
<i>Контрольні запитання та завдання для самоперевірки</i>	134
Розділ 7. Правове регулювання паювання майна	136
§ 1. Правові засади паювання майна недержавного сільськогосподарського підприємства	136
§ 2. Порядок перепаювання майна колективних сільськогосподарських підприємств	140
§ 3. Поняття і ознаки майнового паю	147
§ 4. Право на майновий пай	149
§ 5. Правове регулювання використання майнових паїв	152
<i>Контрольні запитання та завдання для самоперевірки</i>	157
Модуль 3. Правові засади управління в АПК та відповідальність за правопорушення	158
Розділ 8. Правові засади державного регулювання сільського господарства	158
§ 1. Поняття та зміст державного регулювання сільським господарством	158
§ 2. Повноваження Міністерства аграрної політики України та його органів на місцях	164
§ 3. Інші органи державного управління у галузі сільського господарства	168
<i>Контрольні запитання та завдання для самоперевірки</i>	174

Розділ 9. Державні сільськогосподарські інспекції – органи державного контролю в АПК	176
§ 1. Загальна характеристика контрольно-інспекційних органів у АПК.	176
§ 2. Сільськогосподарські інспекції у рослинництві.	177
§ 3. Сільськогосподарські інспекції у тваринництві та рибницькій галузі.	184
§ 4. Контрольно-інспекційні органи в обслуговуючих галузях АПК	187
<i>Контрольні запитання та завдання для самоперевірки</i>	190
Розділ 10. Юридична відповідальність за правопорушення в аграрному секторі економіки України	191
§ 1. Загальні засади формування інституту аграрно-правової відповідальності.	191
§ 2. Дисциплінарна відповідальність осіб, зайнятих у сільському виробництві.	192
§ 3. Матеріальна відповідальність працівників сільськогосподарських підприємств	193
§ 4. Адміністративна відповідальність за порушення у сільському господарстві.	197
§ 5. Майнова відповідальність за аграрні правопорушення	199
§ 6. Аграрні правопорушення як підстави настання кримінальної відповідальності.	202
<i>Контрольні запитання та завдання для самоперевірки</i>	203

ОСОБЛИВА ЧАСТИНА

Модуль 4. Правове становище окремих суб'єктів господарювання в сільському господарстві	205
Розділ 11. Правове становище державних сільськогосподарських підприємств	205
§ 1. Поняття державного сільськогосподарського підприємства	205
§ 2. Правовий режим майна та земель державних сільськогосподарських підприємств	207
§ 3. Особливості здійснення господарської діяльності державними сільськогосподарськими підприємствами.	211
§ 4. Правові засади управлінської діяльності на державних сільськогосподарських підприємствах.	213
<i>Контрольні запитання та завдання для самоперевірки</i>	216
Розділ 12. Правові засади діяльності сільськогосподарських кооперативів	217
§ 1. Поняття, основні риси сільськогосподарських кооперативів та їх види	217
§ 2. Право членства в сільськогосподарських кооперативах	221
§ 3. Порядок управління в сільськогосподарських кооперативах	227
§ 4. Правовий режим майна та землі в сільськогосподарських кооперативах.	232
<i>Контрольні запитання та завдання для самоперевірки</i>	237

Розділ 13. Правове становище фермерських господарств	239
§ 1. Поняття та порядок створення фермерського господарства	239
§ 2. Земельні та майнові відносини у фермерському господарстві	245
§ 3. Правове регулювання господарської діяльності фермерського господарства	248
<i>Контрольні запитання та завдання для самоперевірки</i>	250
Розділ 14. Правове становище сільськогосподарських товариств	252
§ 1. Поняття, правові ознаки та види сільськогосподарських товариств.	252
§ 2. Порядок та особливості утворення сільськогосподарського акціонерного товариства і товариства з обмеженою відповідальністю	256
§ 3. Правовий режим майна та землі сільськогосподарських товариств	259
<i>Контрольні запитання та завдання для самоперевірки</i>	264
Розділ 15. Правові засади діяльності приватно-орендних сільськогосподарських підприємств	265
§ 1. Поняття, ознаки і загальні юридичні засади виникнення приватно-орендних сільськогосподарських підприємств	265
§ 2. Правовий режим майна приватно-орендних сільськогосподарських підприємств	267
§ 3. Особливості юридичної відповідальності приватно-орендних сільськогосподарських підприємств	270
<i>Контрольні запитання та завдання для самоперевірки</i>	271
Розділ 16. Правове регулювання ведення особистого селянського господарства	272
§ 1. Поняття та ознаки особистого селянського господарства.	272
§ 2. Правовий режим земель та майна особистого селянського господарства	275
§ 3. Державна підтримка особистих селянських господарств	281
<i>Контрольні запитання та завдання для самоперевірки</i>	283
Модуль 5. Правове регулювання виробничо-господарської та окремих видів діяльності у сільському господарстві	284
Розділ 17. Правове регулювання виробничо-господарської діяльності сільськогосподарських підприємств	284
§ 1. Поняття виробничо-господарської діяльності аграрних товаровиробників	284
§ 2. Поняття і види виробничо-господарської спеціалізації аграрних товаровиробників	287
§ 3. Правове регулювання діяльності промислів та підсобних промислових господарств	292
<i>Контрольні запитання та завдання для самоперевірки</i>	296

Розділ 18. Правове регулювання якості та безпеки сільськогосподарської продукції	297
§ 1. Поняття і зміст якості та безпеки сільськогосподарської продукції	297
§ 2. Правове регулювання запровадження у виробництво сільськогосподарської продукції генетично модифікованих організмів	300
§ 3. Стандартизація і сертифікація як нормативні засади якості й безпеки сільськогосподарської продукції	303
<i>Контрольні запитання та завдання для самоперевірки</i>	309
Розділ 19. Правове регулювання рослинництва	310
§ 1. Загальна характеристика правового регулювання галузі рослинництва	310
§ 2. Правова охорона прав на сорти рослин	314
§ 3. Суб'єкти і об'єкти насінництва та розсадництва	323
§ 4. Порядок реалізації насіння і садивного матеріалу	327
§ 5. Правове регулювання захисту сільськогосподарських рослин	330
§ 6. Карантинний режим як прояв особливого режиму захисту рослин	334
§ 7. Правові аспекти вирощування наркотичних рослин	338
<i>Контрольні запитання та завдання для самоперевірки</i>	341
Розділ 20. Правове регулювання галузі тваринництва	343
§ 1. Загальна характеристика правового регулювання галузі тваринництва	343
§ 2. Правове регулювання племінної справи у тваринництві	345
§ 3. Правові засади виробництва молока і м'яса	355
§ 4. Правове регулювання виробництва рибної продукції	358
§ 5. Правове регулювання бджільництва	361
§ 6. Правове регулювання виробництва інших продуктів тваринництва	365
<i>Контрольні запитання та завдання для самоперевірки</i>	368
Розділ 21. Правове регулювання ветеринарної справи в Україні	370
§ 1. Правові засади ветеринарної справи	370
§ 2. Правовий статус фахівців ветеринарної медицини підприємств, господарств	373
§ 3. Правове регулювання виробництва ветеринарних препаратів, кормів та добавок	377
§ 4. Правові заходи дотримання біологічної безпеки у сільськогосподарському тваринництві	379
<i>Контрольні запитання та завдання для самоперевірки</i>	382
Розділ 22. Правове забезпечення сільськогосподарського дорадництва	383
§ 1. Поняття, зміст і завдання сільськогосподарської дорадчої діяльності	383
§ 2. Правові засади професійного навчання сільськогосподарських дорадників	386
§ 3. Юридичні підстави здійснення сільськогосподарської дорадчої діяльності	389
§ 4. Правові засади фінансування дорадчої діяльності	392
<i>Контрольні запитання та завдання для самоперевірки</i>	395

Модуль 6. Правове регулювання ринкових відносин в АПК	396
Розділ 23. Правове регулювання аграрного ринку	396
§ 1. Правове регулювання аграрного ринку, його інфраструктура	396
§ 2. Правове становище Аграрної біржі	402
§ 3. Правове становище Аграрного фонду	405
<i>Контрольні запитання та завдання для самоперевірки</i>	409
Розділ 24. Правове регулювання ринку зерна	410
§ 1. Поняття зернових ресурсів. Державне регулювання ринку зерна та формування зернових ресурсів	410
§ 2. Порядок декларування зерна	412
§ 3. Договір складського зберігання зерна. Поняття складських документів	413
§ 4. Порядок здійснення заставних закупівель зерна	418
§ 5. Порядок здійснення форвардних закупівель зерна	421
<i>Контрольні запитання та завдання для самоперевірки</i>	423
Розділ 25. Аграрно-договірні відносини	424
§ 1. Поняття та види аграрно-правових договорів	424
§ 2. Договори у сфері реалізації сільськогосподарської продукції	426
§ 3. Договори кредитування та фінансового лізингу за участю аграрних товаровиробників	433
§ 4. Договори виробничо-технічного обслуговування	437
<i>Контрольні запитання та завдання для самоперевірки</i>	439
Розділ 26. Правове регулювання зовнішньоекономічної діяльності сільськогосподарських підприємств	441
§ 1. Поняття та види зовнішньоекономічної діяльності сільськогосподарських підприємств	441
§ 2. Правові засади тарифного регулювання експорту (імпорту) сільськогосподарської продукції	443
§ 3. Правові засади нетарифного регулювання експорту (імпорту) сільськогосподарської продукції	445
§ 4. Правове регулювання здійснення контролю за імпортом сільськогосподарської продукції	448
<i>Контрольні запитання та завдання для самоперевірки</i>	452
Модуль 7. Правове регулювання фінансової діяльності сільськогосподарських підприємств	453
Розділ 27. Правове регулювання сплати фіксованого сільськогосподарського податку	453
§ 1. Суб'єкти фіксованого сільськогосподарського податку	453
§ 2. Окремі вимоги до платників фіксованого сільськогосподарського податку	455
§ 3. Порядок реєстрації (зняття з реєстрації) платника фіксованого сільськогосподарського податку	458

§ 4. Об'єкт та ставка фіксованого сільськогосподарського податку	459
§ 5. Порядок нарахування та сплати фіксованого сільськогосподарського податку	460
<i>Контрольні запитання та завдання для самоперевірки</i>	463
Розділ 28. Правове регулювання страхування у сільському господарстві	464
§ 1. Поняття та класифікація видів страхування у сільському господарстві	464
§ 2. Договір страхування за участю сільськогосподарських підприємств: поняття, зміст та специфіка	467
§ 3. Основні умови та порядок страхування майна сільськогосподарських підприємств	470
<i>Контрольні запитання та завдання для самоперевірки</i>	475
Розділ 29. Правове регулювання інвестицій у сільське господарство	476
§ 1. Загальні правові засади формування аграрних інвестиційних відносин	476
§ 2. Поняття і зміст аграрних інвестиційних правовідносин	478
§ 3. Особливості правового режиму регулювання інвестиційної діяльності вітчизняних та іноземних інвестицій у сільському господарстві України	484
<i>Контрольні запитання та завдання для самоперевірки</i>	490
Модуль 8. Правове регулювання соціального розвитку села і аграрних трудових відносин	491
Розділ 30. Правове регулювання соціального розвитку села	491
§ 1. Соціальний розвиток села як інститут аграрного права	491
§ 2. Правовий режим об'єктів соціальної інфраструктури села	495
§ 3. Правове регулювання житлового будівництва та комунального господарства на селі	499
§ 4. Правове регулювання побутового обслуговування жителів села	504
<i>Контрольні запитання та завдання для самоперевірки</i>	507
Розділ 31. Особливості правового регулювання трудових відносин у сільськогосподарських підприємствах	509
§ 1. Загальна характеристика правового регулювання трудових відносин у сільськогосподарських підприємствах	509
§ 2. Порядок виникнення і припинення трудових відносин у сільськогосподарських підприємствах	512
§ 3. Особливості правового регулювання оплати праці в сільському господарстві	515
§ 4. Облік робочого часу в сільськогосподарських підприємствах. Підсумований облік робочого часу	521
§ 5. Право на відпочинок працівників сільського господарства	523
§ 6. Правове забезпечення додержання дисципліни праці на підприємствах АПК	525
§ 7. Правове забезпечення підготовки кадрів для села	526
<i>Контрольні запитання та завдання для самоперевірки</i>	529

Розділ 32. Правове регулювання охорони праці в сільському господарстві	530
§ 1. Поняття та джерела охорони праці в сільському господарстві	530
§ 2. Організація охорони праці в сільськогосподарських підприємствах	532
§ 3. Охорона праці окремих категорій працюючих у сільському господарстві.	537
§ 4. Особливості охорони праці в галузях сільського господарства	540
<i>Контрольні запитання та завдання для самоперевірки</i>	544
Модуль 9. Правове регулювання використання природних ресурсів у сільському господарстві	546
Розділ 33. Правове регулювання використання природних ресурсів у сільському господарстві	546
§ 1. Поняття, принципи та види використання природних ресурсів у сільському господарстві.	546
§ 2. Особливості використання водних ресурсів та надр у сільському господарстві.	549
§ 3. Особливості використання лісових ресурсів, рослинного та тваринного світу в сільському господарстві.	553
<i>Контрольні запитання та завдання для самоперевірки</i>	556
Розділ 34. Правовий режим земель сільськогосподарського призначення	557
§ 1. Поняття земель сільськогосподарського призначення.	557
§ 2. Особливості суб'єктного складу у відносинах власності та користування землями сільськогосподарського призначення.	559
§ 3. Особливості набуття прав на земельні ділянки сільськогосподарського призначення.	561
<i>Контрольні запитання та завдання для самоперевірки</i>	573

СПЕЦІАЛЬНА ЧАСТИНА

Модуль 10. Аграрне законодавство зарубіжних країн	574
Розділ 35. Аграрне законодавство країн—членів ЄС	574
§ 1. Сільське господарство України після вступу до СOT	574
§ 2. Загальна характеристика аграрного законодавства держав ЄС	580
§ 3. Програми підтримки сільського господарства держав, які нещодавно набули права членства в СOT.	587
<i>Контрольні запитання та завдання для самоперевірки</i>	593
Список рекомендованої літератури	594
Предметний покажчик	603